ŞTIINŢA PENTRU TOŢI

Termite in România

de prof. RAUL CĂLINESCU

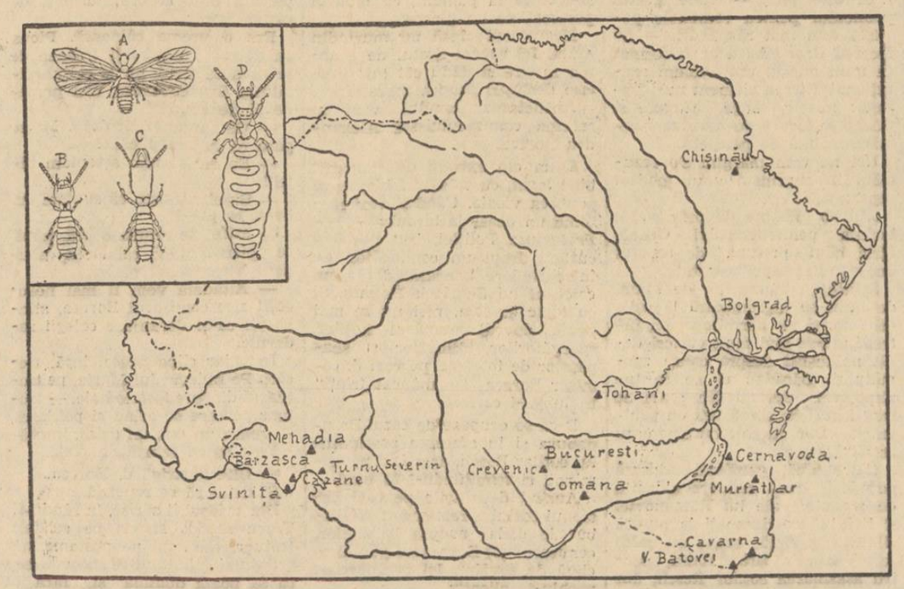

RĂSPÂNDIREA GEOGRAFICĂ A TERMITELOR IN ROMÂNIA
Sus, în stânga: A) Bărbat (rege); B) Lucrător; C) Soldat; D) Femelă (regină), plină cu ouă.

Termitele sunt, după cum se ştie, nişte insecte tropicale, vătămătoare prin fălcile lor cele puternice, care pot fărâmiţa, cu uşurinţă, lemnul cel mai tare.

Fără să se'nrudească nici măcar pe departe cu furnicile, termitele seamănă întru câtva cu acestea.

De mărimea furnicilor, termitele trăesc în societăţi numeroase, ca şi cele dintâi. Depun ouă în galerii subpământene. deasupra cărora construiesc câteodată movile foarte înalte faţă de talia lor (cât Bucegii faţă de talia unui om care ar privi aceşti munţi dela Buşteni) şi destul de tari pentru a susţine deasupra un cal cu călăreţul pe el. In aceste locuinţe, de sub pământ sau din movila de deasupra solului, termitele depun ouă, din care ies larvele ce sufăr unele schimbări (metamorfoză), înainte de a deveni insecte adulte.

Intr'o colonie de termite dintr'un cuib (termitieră), se găseşte un **bărbat** (rege) şi o (**femelă** (regină), cari la început au aripi şi care sunt însărcinate numai cu reproducerea.

In jurul acestora forfotesc numeroşi **lucrători** şi **soldaţi**, insecte fără aripi, lipsite câteodată chiar şi de vedere — şi care nu sunt altceva decât femele şi bărbaţi cu organele de reproducere nedesvoltate.

Lucrătorii construesc şi întreţin cuibul coloniei — în timp ce soldaţii îl apără.

Regina, care deabia se mişcă din pricina pântecelui său umflat, plin de ouă, trăieşte într'o odaie anumită din cuibar, unde nu face altceva decât să ouă.

Lucrătoarele iau ouăle, le pun la clocit în alte odăi şi le îngrijesc cu toată atenţia cuvenită viitorului coloniei.

In tinereţe, atât femela cât şi bărbatul — şi numai ei, — au aripi, cu ajutorul cărora părăsesc vechea termitieră în care s'au născut, zburând afară şi amestecându-se cu bărbaţii şi femelele din alte termitiere, pentru a-şi alege câte un soţ sau soţie.

Odată alegerea făcută, perechile se aşează pe pământ, îşi smulg aripile, se împreunează şi fiecare pereche devine astfel punctul de plecare al unei noui colonii — sau este adoptată de o termitieră în care regina a murit.

Termitele atacă lemnele de construcţie ale caselor, pe care le mănâncă pe din lăuntru până aproape de suprafaţă. Asemenea case se prăbuşesc fără nici-o pricină care să poată fi văzută din afară.

Dintre numeroasele neamuri de termite (cam 1500) care trăesc azi la suprafaţa pământului şi mai cu deosebire în ţările calde dela tropice, numai două trăiesc în Europa în părţile de miază-zi.

Specia cea mai cunoscută este **Leucotermes lucifugus, care nu** clădeşte movile ci trăeşte în pământ, sub pietre şi în scorburi de copaci.

Dar obicelul prost de a ruina şi scobi lemnele de construcţie pe dinlăuntru, şi l-a păstrat întru totul dela rudele sale tropicale, pricinuind mari stricăciuni.

Puţină lume ştie la noi că această specie de termită trăeşte şi în ţara noastră. Deaceea, credem că nu e lipsit de interes de a scoate această descoperire din tomurile savante, accesibile unui număr prea restrâns de specialişti—şi a o face cunoscută şi marelui public cititor.

Numeroşi entomologi care s'au ocupat cu studiul insectelor la noi, au găsit această termită în diferite localităţi din România.

Astfel, **P. Kempry** (1905), a găsit-o la **Bucureşti** şi **Comana-Vlaşca**; **E. Petersen** (1910), din nou la **Comana**; **A. Mocsary** (1918) la **Mehadia, Bârzasca, Svinița, Cazane**; **A. Müller** (1926), la **Cavarna-Caliacra**; **B. Veresceaghin** (1926 şi 1927), la **Chişinău**, la **Schinoasa** (lângă Chişinău) şi **Bolgrad**.

D. M. A. Ionescu (1932, 1933, 1936), căruia îi datorăm cele mai amănunţite ştiri asupra termitelor din ţara noastră, a găsit şi a primit material de studiu din următoarele localităţi: **Comana, Tohani-Buzău, T.-Severin, Murfatlar** şi **Cernavoda, Constanţa, Bucureşti, Crevenicul-Mare-Vlaşca** şi **Valea Batovei-Caliacra.**

Pe baza acestor date zoogeografice, am construit harta alăturată, care ne arată răspândirea geografică a termitelor în ţara noastră după ştirile pe care ni le-au pus la îndemână cercetările de amănunt ale entomologilor mai sus citaţi, în situaţia de azi a cercetărilor. Este fără nici o îndoială că noui cercetări vor adăoga noui localităţi la lista de mai sus.

In tot cazul, în ţările din sudul Europei, unde este mai abundentă şi se poate considera o adevărată plagă, această termită se cuibăreşte în trunchiul copacilor bătrâni şi în parte putrezi, spre rădăcini şi chiar în rădăcinile lor.

Mici colonii de termite pot trăi un an, doi şi numai sub scoarţa copacilor, sfârşind prin a face apoi galerii în lemnul copacilor şi folosind foarte adesea, în acest scop, galeriile larvelor altor insecte.

Câteodată se'ntâmplă ca pe acelaş copac să se găsească o colonie de termite şi alta de furnici, însă în locuinţe separate. Dacă se ajunge cu săparea galeriilor dela o colonie la alta, se iscă o luptă pe viaţă şi pe moarte, ştiut fiind că cele două neamuri de insecte se dusmănesc grozav. Atunci soldaţii, care au un cap lung şi puternic — aproape tot atât de lung cât şi restul corpului — prevăzut cu nişte fălci tari şi ascuţite, aleargă desmetici în toate părţile, cu fălcile larg deschise şi gata de sfâşiat; apoi se reped îndârjiţi la furnici retezându-le în două dintr'o singură lovitură de foarfece; dar nici furnicile nu se lasă mai prejos, sărind şi ele în număr mare, în ajutorul surorilor ameninate şi omorând pe duşman atât cu fălcile lor ceva mai slabe cât şi cu acidul formic pe care-l împroşcă asupra lui.

In sudul Franţei, termitele au invadat grădinile, livezile şi viile, mâncând arborii până la coroană şi stricând până şi tutorii puieţilor; au năpădit apoi în oraşe, intrând în case şi atacând nu numai lemnul clădirii şi scările de lemn dar chiar şi mobilele; au produs stricăciuni în ateliere şi magazii; au devastat tavanele care s'au prăbuşit în capul oamenilor — şi pardoselele — care s'au prăbuşit în pivniţă cu tot ce era în casă; au mâncat pe dinăuntru dosarele unor arhive, fără să se vad pe din afară nici un fel de stricăciune.

La noi s'au găsit termitiere în pământ (T.-Severin), sub pietre (Cavarna, Murfatlar, Cernavodă, Valea Batovei, Comana) şi în scorburi de copaci, ca la Tohani-Buzău (**M. Ioneseu**).

La Bolgrad şi în jurul acestui oraş, termitele atacă viile şi caişii; la Schinoasa (lângă Chişinău), ville şi pomii roditori au fost atacaţi de mai multe ori de termite — iar la Chişinău o casă de lemn a fost aproape complet distrusă (**Veresceaghin**).

In 1936, o foarte abundentă termitieră a fost descoperită chiar într'o casă din centrul Capitalei, instalată comod în bârnele de brad de sub pardoseală. Iar lucrul acesta nu fusese observat decât după ce insectele aripate începuseră să iasă printr'o crăpătură a parchetului şi să-şi ia zborul prin casă! S'au strâns cu acea ocazie 562 exemplare pe care le-a studiat d. **M. Ionescu** — dar şi mai multe rămâseseră în bârne. Acelaş entomolog a găsit în acelaş an, tot în Capitală, o nouă termitieră în cartierul Dudeşti — raportând de asemenea că dela Crevenicul mare i s'au adus ramuri uscate de viţă în care a găsit termite.

Incât, dacă problemele ştiinţifice care se leagă de existenţa acestei insecte în ţara noastră sunt deosebit de interesante — prilejuind de aceea numeroase cercetări, acum şi în viitor — mult mai atrăgătoare şi de un interes practic imediat ni se par problemele economice şi mai cu deosebire vătămările la plante pe care această insectă le poate produce — şi care până acum au fost privite ca neglijabile iar insecta prea rară ca să fie luată serios în consideraţie. Se pare însă că ea nu este tocmai atât de rară precum s'a crezut la început!

Trebuie să recunoaştem deasemenea că alarma a fost totuşi dată de staţiunea entomologică a institutului de cercetări agronomice şi este de sperat că prin măsurile ce se vor lua, nu vom ajunge la satuaţia creată de termite în unele ţinuturi din sudul Franţei.

Marele TURNEU AL COMPANIEI CĂRĂBUŞ

120 persoane Director *C. TANASE*

Marele succes al stagiunei

TANASE ISTANBUL

C. TANASE

Revistă în 2 acte şi 56 tablouri de NICAN, PUIU MAXIMILIAN, ST. CRISTODULO, STROE şi VASILACHE

Muzica G. DENDRINO

CU MIA APOSTOLESCU, LIANA MIHAILESCU, ELENA BURMAZ, VIVETTE POPESCU, SEVERA MORELI, HENRIETTE GAMBERTO, LUCICA PARVULESCU, MARIE NIŢESCU, ANY ZAHARENCO, MARG. GHEORGHIU, C. TANASE, N. ROMAN, MILICA MILIAN, G. TRESTIAN, I. DINESCU, I. ANTONESCU, PUIU ŞERBU, C. DODU, EMIL POPESCU, I. STOENOIU, GRIŞA, ZAHARESCU, I. COLEA.

MARE BALET **60 balerine** **20 boy's**

sub conducerea Anie & Siomin

Celebrul acrobat Benny dela Teatrul Cazino de Paris

Cea mai mare montare ce s'a văzut în România.
Se râde cu lacrimi.
Trupa se prezintă exact în aceleaşi condiţiuni, cu acelaş ansamblu şi montare ca în Bucureşti.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui G. DENDRINO.

ITINERARIUL

Sâmbătă 25 Febr. cu matineu BRAILA	Duminecă 26 Febr. cu matineu GALAŢI

FEBRUARIE

L. 27 BARLAD	M. 28 BALŢI

MARTIE

M. 1 CHIŞINAU	L. 6 BACAU
J. 2 IAŞI	M. 7 FOCŞANI
V. 3 BOTOŞANI	M. 8 BRAŞOV
S. 4 RADAUŢI	I. 9 SIBIU
D. 5 CERNAUŢI cu matineu	V. 10 DEVA
	S. 11 TG. MUREŞ
M. 12 OLUI cu matineu	M. 21 Caransebeş
L. 13 TURDA	M. 22 T. Severin
M. 14 BAIA MARE	J. 23 CRAIOVA
M. 15 Satu Mare	V. 24 CARACAL
J. 16 ORADIA	S. 25 PITEŞTI
V. 17 ABAD	D. 26 Alexandria
S. 18 REŞIŢA	L. 27 Târgoviste
D. 19 Timişoara cu matineu	M. 28 GIURGIU
L. 20 LUGOJ	M. 29 BUZAU
	J. 30 PLOEŞTI
	V. 31 CAMPINA

APRILIE

S. 1 BAZARGIC	D. 2 CONSTANŢA

CASSA AUTONOMĂ A MONOPOLURILOR STATULUI

CAM COLONIALE furnizează toate sorturile de SARE

distribuite în exclusivitate în toată ţara prin
INSTITUTUL NAŢIONAL AL COOPERAŢIEI SECŢIA SARE

Magazinele de coloniale, brutăriile, fabricile de mezeluri, fabricile de conserve, pescăriile, fabricile de brânzeturi şi toţi acei cari au nevoie de sare în cantităţi mai mari, se pot adresa telefonic la No. 2.96.54

DEPOZITELOR INSTITUTULUI NAŢIONAL al COOPERAŢIEI

SECŢIA SARE

Depozitele din Bucureşti ale Institutului sunt aprovizionate cu toate sorturile de sare.

DEPOZITUL CENTRAL
Şoseaua Pantelimon No. 161
DEPOZITUL No. I
Strada Carol No. 79
DEPOZITUL No. II
Calea Griviţei No. 462
DEPOZITUL No. III
Şoseaua Giurgiului No. 75
DEPOZITUL No. IV
Calea 13 Septembrie No. 254 bis

Comenzi telefonice la No. 2.96.54

Livrare la domiciliu cu autocamioane proprii în oraş şi în tot Judeţul Ilfov.

Peste 400 de depozite în toată ţara

RĂUTĂŢI

Un domn cu convingeri

La Corso.
— Bonjuur!
— Bună-ziua!
— Ce s'aude?
— Prost. Adică... foarte bine.
— Cade Barcelona?
— Desigur! Chestie de ore.
— Tot mai tare Franco...
— Te-ai îndoit vreodată?
— Când un războiu se prelungeşte atât de mult, nu mai poţi să prevezi nimic.

— Ce spui, monşer? Eu am prevăzut din capul locului, cu toate că, la început, orice prognostic în favoarea naţionaliştilor era mai mult decât hazardat. Am zis: va învinge Franco! El reprezintă ideia de patrie, el reprezintă ideia de ordine, el luptă în slujba naţionalismului integral. Şi nu m'am înşelat. Bolşevismul, monşeur, trebue lăsat să-şi consume experienţa, până la expiere, acolo unde s'a născut. La o adică, ar putea să fie transplantat în Asia, — mă gândesc în primul rând la amărâta aia de China, unde ar găsi, într'adevăr, teren favorabil. Dar Europa, bătrâna şi glorioasa fiică a regelui Agenor, nu se cade să-şi dea sufletul în spasmele anarhiei. Merită o moarte liniştită şi naturală, monşer!

Noul venit ascultă, cu un zâmbet răutăcios în colţul gurii, tirada dreptistă, însoţită de gesturi teatrale, a domnului cu ochelari şi cu lulea — şi trece mai departe. Iar domnul cu ochelari şi cu lulea, după ce roteşte în juru-i o privire de dictator, lasă ziarul italienesc, pe care îl citise până atunci, şi trece la o gazetă franţuzească de stânga. La început o frunzăreşte cu mină de moftangiu, apoi o citeşte cu atenţia celui ce ţine sincer să fie bine informat. Şi deci, conform cunoscutului dicton latin, să asculte şi partea adversă.

După un sfert de oră.
— Salve, Andrei!
— Bonjur, monşer ami!
— Ce s'aude?
— Foarte bine! Adică... prost.
— Cade Barcelona?
— Nu cred... Madridul rezistă de doi ani şi jumătate, cu toate că rebelii şi mercenarii lui Franco au pus stăpânire pe cartierele mărginaşe din primele zile. Dar să admitem că are să cadă Barcelona; ei şi? Asta nu înseamnă sfârşitul războiului. Şi cu atât mai puţin victoria lui Franco. Republicanii vor continua să reziste în sectorul central. Cu toată inferioritatea numerică şi cu toate înfrângerile suferite, guvernamentalii rămân mereu optimişti şi nu cedează nici un pas fără luptă. Onoare lor! Temperamentul iberic monşer ami, nu va putea fi niciodată ajustat pe calapoade de import, oricum s'ar numi acestea. Spaniolul e născut să trăiască liber. Şi pentru libertate luptă republicanii. Generalul Franco, deşi cunoaşte tot aşa de bine firea poporului său, şi-a trădat şi ruinat patria pentru a-şi satisface ambiţii nemăsurate de dictator. Să sperăm că până la urmă, va ajunge soarta celor ambiţioşi, mult mai înzestraţi şi mai patrioţi decât el. Nu cunoşti istoria, Nicule?

Dar Nicu nu mai are vreme să răspundă. S'a liberat o masă, la fereastră, şi se grăbeşte s'o ocupe.

Domnul cu ochelari şi cu lulea îşi vâră unealta cu tutun în colţul gurii, se reazimă cu lene boerească de spatele canapelei, şi cugetă cu privirea în infinit.

— Bonjuur!
— Bon...
— Ce s'aude? Cade Barcelona?
— Domnul meu, poate să cadă mâine sau în acest moment şi poate să nu cadă niciodată. Mi-e perfect egal. Înţelegi? Mi-e perfect egal. Per-fect e-gal. N'am nimic de împărţit — nici cu rebelii lui Franco, nici cu bolşevicii lui Negrin...

KIR PANAIT

Furt de automobil la Arad

Arad, 9 Februarie

Locuitorul Francisc Messer, proprietarul unei fabrici din localitate, a reclamat poliţiei că necunoscuţi i-au furat automobilul cu nr. 247 Ar. în valoare de 100.000 lei.

Se pare că automobilul a fost furat de şoferul lui Francisc Messer, anume Anyos, care s'ar fi îndreptat cu maşina spre Bucureşti.

aci

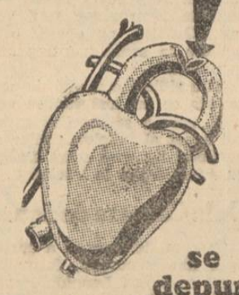

se depun sărurile care îngroaşe arterele

După vârsta de 40 ani, organismul, ne mai având posibilitatea să elimine în mod normal toate otrăvurile, depune o parte din acestea în pereţii arterelor, provocând astfel cea mai răspândită boală: arterioscleroza.

Arterele se îngroaşă, îşi pierd elasticitatea şi nu mai garantează o circulaţie normală a sângelui.

Bolnavul suferă de ameţeli, vâjâieli în urechi, pierde respiraţia după 3—4 paşi, pielea lui devine lucioasă şi grasă, iar memoria şi puterea de muncă descresc simţitor.

Singurul medicament, care este în stare să lupte contra acestei boli, este Sklerolsyrup prof. Dr. Mladejowsky. Menirea Sklerolsyrup-ului este de a dizolva sărurile ce se depun în pereţii arterelor, deci de a combate boala în cauza ei primară.

Deaceea se simte o ameliorare atât de accentuată chiar după terminarea primului flacon şi un aspect de nerecunoscut al bolnavului după terminarea curei de 5 flacoane.

Diabeticii vor lua Sklerosyrup D, preparat fără zahăr.

1152

SOL CEA MAI BUNĂ FRICŢIUNE.

LA DROGUERII şi FARMACII

Flaconul: Lei 20.

ESCROC ARESTAT LA NISA

Paris, 10 (Rador). — *La Nisa a fost arestat un complice al escrocului Robert Bacquie care, împreună cu tatăl său Louis Backie, a isbutit să-şi însuşească titluri în valoare de 6 milioane de franci din casa de fier a unei bănci.*

Complicele, anume Corput, a fost arestat pe când încerca să încaseze la „Banque Niçoise" un cec fără provizion, tras de el şi andosat de Bacquie-fiul.

Corput este pus sub inculpare pentru tăinuire şi emitere de cecuri fără provizion.

Domnii abonaţi sunt rugaţi ca la orice reclamaţie sau schimbare de adresă, să binevoiască a ne trimite eticheta cu ca re primesc ziarul, iar spre a fi prompt serviţi la reînoirea abonamentului, să lipească pe cuponul man datului poştal eticheta abonamentului expirat.

WAGONS-LITS//COOK
— Organizaţie Mondială de Voiaj —
350 Agenţii în lumea întreagă
CASĂ FONDATĂ IN 1841
Reprezentanţa generală în străinătate a Căilor Ferate Americane
PENSYLVANIA RAILROAD
Călătorii individuale şi colective la
EXPOZIŢIA MONDIALĂ DIN NEW-YORK
Agenţi oficiali ai tuturor companiilor de navigaţie
BILETE DE VAPOR CU PREŢURI OFICIALE spre Africa, America de Nord şi de Sud, AUSTRALIA, EXTREMUL ORIENT
INFORMAŢIUNI GRATUITE.
Agenţia principală: Bucureşti Cal. Victoriei 39 (Teatrul Naţional)
WAGONS-LITS//COOK

VIŢE ALTOITE
POMI FRUCTIFERI, VIŢE SPECIALE ptr. LIPSURI
AUTENTICITATEA VARIETAŢII GARANTATA.
Adresaţi-vă cu încredere: La pepinierele „VIŢA" Focşani I. C. Brătianu 29
11

FABRICA de CLOPOTE „OITUZ"
GHEORGHE DUMITRESCU
Furnizor al Curţii Regale şi al Sf. Patriarhii
Bucureşti I, Splaiul Unirii No. 87 Telefon 353/24
Sucursale: Cluj, Rădăuţi, Chişinău, Craiova, Iaşi, Buzău.
Execută şi se găsesc în depozit clopote gata de orice mărime
1038

Chelirea începe uneori la 20 de ani

Şi aceasta însă din vina individului, care nu ştie să-şi îngrijească părul. Este incontestabil că o chelire prematură este un lucru anormal şi că natura are nevoe numai de un mic ajutor, pentruca acest semn de bătrâneţe să dispară.

Deaceea, bărbatul care observă asupra sa un început de chelire (în genere la tâmple şi creştet) trebue să facă imediat o cură cu regeneratorul de păr **MONOPOL.**

Monopol opreşte căderea părului, îl întăreşte, redând părului vitalitatea. Monopol distruge mătreaţa.

La farmacii, droguerii şi parfumerii. Dep. general E. & L. Cioară, Bucureşti 3, Str. Speranţei 37. 1512

„Mermoz, pilot de linie"

Conferinţa d-lui comandor Andrei Popovici

In ciclul liber al asociaţiei „Gândirea Europeană", a vorbit Vineri la sala „Dalles" d. comandor Andrei Popovici despre Mermoz, ilustrul pilot francez, dispărut cu hidroavionul „Croix du Sud" şi întregul echipaj, în valurile Oceanului Atlantic.

Timp de o oră şi jumătate, comandorul Popovici a descris minunata poveste a lui Mermoz.

Trecând grabnic peste copilăria şi ucenicia zborului, conferenţiarul a făcut să reiasă marea personalitate a eroului său, arătând etapele carierei de pilot de linie a lui Mermoz pe traseul Toulouse-Barcelona-Rio de Janeiro-Santiago de Chili, emoţionându-şi auditoriul.

Tot atât de emoţionantă a fost şi descrierea zborului peste Anzii Cordilieri, cunoscut azi lumii întregi sub denumirea de „Miracolul Anzilor" şi, la sfârşit „ultimul zbor".

Aventurile profesorului „Nimbus"

de DAIX

COPYRICHT: KING FEATUR ES SINDICATE and „UNIVERSUL".

ŞTIAŢI CĂ...

Desen de Grad.

COPILULUI MIC TREBUE SĂ I SE DEA DE MÂNCARE DE PATRU SAU CINCI ORI PE ZI DIN CAUZĂ CĂ EL DIGERĂ MAI REPEDE DECÂT ADULTUL
ORICE FEL DE BRÂNZĂ POATE CĂPĂTA ORICE MIROS ŞI GUST DACĂ I SE ÎNJECTEAZĂ - DUPĂ O METODĂ RECENT DESCOPERITĂ - DIFERITE BACTERII
ÎN STATELE UNITE SOARECII FAC - DUPĂ O STATISTICĂ RECENTĂ - PAGUBE DE PESTE 5 MILIARDE LEI ANUAL!
CEA MAI MARE STEA DESCOPERITĂ PÂNĂ AZI, ARE UN DIAMETRU DE 3000 DE ORI MAI MARE CA PĂMÂNTUL!